

heer Voorburg en heer Van Rij,
Vlaardingen

Postbus 1002
3130 EB Vlaardingen

Bezoekadres:
Westnieuwland 6
3131 VX Vlaardingen

Telefoon:
(010) 248 4000

www.vlaardingen.nl/contact

www.vlaardingen.nl

datum
2 september 2025

onderwerp
Artikel 34-vragen over
Gevolgen wetswijziging
afschaffing urgentie voor
statushouders

pagina
1/4

*Wilt u bij beantwoording van
deze brief het briefnummer
vermelden?*

briefnummer
2037164

uw kenmerk
--

Bijlage(n)

Geachte heer Voorburg en heer Van Rij,

Op 4 juli jl. stelde u ons artikel 34-vragen over de gevolgen van de wetswijziging afschaffing urgentie voor statushouders. Onderstaand treft u onze beantwoording aan.

Vraag 1

Erkent het college dat het nieuwe verbod statushouders uitsluit van urgentieverklaringen op basis van hun achtergrond, en dat dit kan leiden tot ongelijke behandeling ten opzichte van andere woningzoekenden in vergelijkbare noodsituaties? Acht het college dit in strijd met het discriminatieverbod, zoals opgenomen in de Grondwet en internationale verdragen (zoals artikel 1 van de Grondwet)?

Antwoord

Op 3 juli jl. heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel Versterking regie Volkshuisvesting aangenomen. Eén van de aangenomen amendementen bij dit wetsvoorstel verbiedt gemeenten om urgentie te geven aan alle personen die in Nederland verblijven met een vergunning op basis van de Vreemdelingenwet het verkrijgen van woonruimte. Dit betreft niet alleen statushouders, maar regelt dat alle personen die rechtmatig in Nederland verblijven op basis van een verblijfsvergunning op basis van de Vreemdelingenwet, geen urgentieverklaring mogen krijgen op welke grond dan ook. Het betreft onder andere alle personen van buiten de EU/EER, zoals arbeidsmigranten of expats, internationale studenten of personen die een verblijfsvergunning hebben op basis van gezinshereniging met bijvoorbeeld een Nederlander. Het betekent dat deze mensen geen urgentie krijgen voor een woonruimte als ze zich wel kwalificeren voor een urgentie categorie, bijvoorbeeld op grond van hun medische situatie. Daarvoor wordt een bepaling toegevoegd aan de Huisvestingswet 2014

De Eerste Kamer zal na het zomerreces stemmen over de wet Regie en heeft de minister van VRO op 11 juli jl. verzocht om advies te vragen aan de Raad van State. De minister heeft in reactie hierop vorige week (26 augustus) bekend gemaakt dat ze liever niet het door de Kamer gewenste advies bij de Raad van State opvraagt. Ze verwacht geen nieuwe inzichten, terwijl het opvragen van het advies wel tijd kost en voor vertraging zorgt. Ze geeft aan dat een advies van de RvS niet nodig is omdat het al duidelijk is dat de juridische houdbaarheid van het aangenomen amendement nihil is. Daarnaast heeft ze voor haar eigen wetsvoorstel over een verbod op voorrang voor statushouders, dat reeds in procedure is, een advies opgevraagd bij de RvS. Dat advies wordt deze maand (september) verwacht. De minister wil met de Eerste Kamer in overleg over de gewenste routes om het door de Tweede Kamer ingevoegde wetsartikel te repareren.

Het college van B&W volgt deze ontwikkelingen met belangstelling en zal zich uiteindelijk moeten schikken naar de Wet zoals deze door de Eerste en Tweede Kamer wordt vastgesteld.

Vraag 2

Hoe beoordeelt het college de gevolgen van dit verbod voor statushouders in acute noodsituaties, zoals dakloosheid, psychische of medische problematiek, of situaties van huiselijk geweld? Is het college voornemens om te voorkomen dat mensen hierdoor op straat belanden?

Antwoord

De huidige situatie is dat aan Vlaardingen gekoppelde statushouders pas naar Vlaardingen komen wanneer zij hier een woning hebben. De voorgenomen wetswijziging houdt niet in dat statushouders een opvanglocatie van het COA moeten verlaten voordat zij geschikte woonruimte hebben gevonden. In hoeverre dit op de opvanglocaties van het COA tot problemen leidt, is niet aan het college om te beoordelen.

Vraag 3

De gemeente Vlaardingen loopt al langere tijd achter met de wettelijke taakstelling voor huisvesting van statushouders. Deze taakstelling blijft intact, ook als urgentie niet langer is toegestaan. Hoe verwacht het college deze taakstelling nog te kunnen realiseren als urgentie niet langer is toegestaan, en reguliere woningtoewijzing onvoldoende mogelijkheden biedt?

Antwoord

Aan Vlaardingen gekoppelde statushouders op basis van de wettelijke taakstelling, worden gehuisvest in samenwerking met de woningcorporaties Samenwerking en Waterweg Wonen in woningen van deze woningcorporaties. De toewijzing van woningen vindt plaats op basis van voorrang die verleend wordt aan de statushouders. Wanneer dit bij wet verboden wordt, dan zullen statushouders via reguliere routes naar huisvesting op zoek moeten. Dit kan bijvoorbeeld door zich in te schrijven voor een sociale huurwoning. Of ze kunnen via het particuliere huursegment een woning zoeken of via het eigen netwerk bij vrienden of familie. Het plaatsen van flexwoningen op zogenoemde doorstroomlocaties is ook een optie voor gemeenten, maar geen kansrijke omdat ook bij deze woningen geen voorrang zal mogen worden verleend aan statushouders. Dit is de reden dat bij een uitvoeringsscan van de VNG bij het eerdere wetsvoorstel van minister Keijzer over het schrappen van voorrang voor statushouders op grond dat ze statushouder zijn, 88% van de gemeenten aangegeven heeft dat het voldoen aan de taakstelling nagenoeg onmogelijk is.

Vraag 4

Statushouders maken jaarlijks aanspraak op een klein deel van de vrijgekomen sociale huurwoningen in Vlaardingen. Kan het college een inschatting geven van het effect van het verbod op urgentie op de wachtlijsten voor andere woningzoekenden? Verwacht het college dat deze wachttijd merkbaar zal dalen, en zo ja, met hoeveel maanden gemiddeld?

Antwoord

In 2024 is in Vlaardingen 37% van de 761 vrijgekomen sociale huurwoningen met voorrang toegewezen aan urgent woningzoekenden waarvan 8% aan statushouders, ofwel 62 woningen. Wat een verbod op voorrang voor statushouders doet op de wachttijd van regulier woningzoekenden is niet makkelijk te berekenen, maar om het in perspectief te zetten: Vlaardingen had in 2024 37.675 actief woningzoekenden (aantal ingeschreven woningzoekenden bij Woonnet Rijnmond dat minstens 1 keer heeft gereageerd op een woning in Vlaardingen) en een mediane inschrijfduur van 70 maanden. Wanneer de 62 woningen die afgelopen jaar zijn toegewezen aan statushouders naar regulier woningzoekenden gaan, zal dit niet veel invloed hebben op de gemiddelde wachttijd. Daarbij moet wel gezegd worden dat we als gemeenten sinds vorig jaar vaker voorrang mogen geven aan lokaal woningzoekenden dan voorheen (maximaal 50%). Het aantal actief woningzoekenden uit Vlaardingen was in 2024 een stuk lager (4.040) waarmee het effect van 62 woningen extra om toe te wijzen, groter is.

Vraag 5

De VNG heeft zich expliciet uitgesproken tegen het verbod op urgentieverklaringen voor statushouders, en noemt de maatregel onuitvoerbaar, juridisch riskant en schadelijk voor de opvangketen. Hoe beoordeelt het college deze waarschuwingen van de VNG?

Antwoord

Afgelopen maart is door minister Keijzer het ingediende wetsvoorstel 'Wet nieuwe regels inzake huisvesting vergunninghouders' ter consultatie gelegd. Vlaardingen heeft toen samen met de tien andere gemeenten uit de woonregio een zienswijze ingediend. In deze zienswijze staat het volgende:

“De samenwerkende gemeenten hechten zeer aan consistentie in wetgeving. Aan de ene kant het opleggen van een verbod tot urgentieverlening aan vergunninghouders en anderzijds de wettelijk verplichte taakstelling, stelt de gemeenten voor een onuitvoerbare taak. Het overige instrumentarium dat gemeenten ter beschikking hebben om de taakstelling bij de invoering van het verbod op voorrang toch te kunnen behalen, is naar hun mening ontoereikend. Een verbod op voorrang voor statushouders kan enkel als ook de taakstelling komt te vervallen en er door uzelf alternatieve huisvestingsmogelijkheden zijn gecreëerd. De samenwerkende gemeenten vragen dan ook om consistente en praktisch uitvoerbare wetgeving.”

Het college staat nog altijd achter deze zienswijze ook in relatie tot het via een amendement aangescherpte wetsvoorstel zoals deze is aangenomen door de Tweede Kamer .

Vraag 6

Is het college bereid zich, in navolging van andere gemeenten en de VNG, publiekelijk uit te spreken tegen dit landelijke verbod op urgentie voor statushouders?

Antwoord

Dit heeft het college reeds gedaan middels de ingediende zienswijze waarnaar wordt verwezen in antwoord op vraag 5. Met deze zienswijze heeft het college de knelpunten van de beoogde maatregelen en aangegeven dat het voor gemeenten van evident belang is dat wetgeving goed op elkaar aansluit.

Vraag 7

Is het college voornemens om in overleg te treden met het COA, de provincie of het ministerie van BZK over de gevolgen van deze wetwijziging voor de uitvoerbaarheid van de taakstelling in Vlaardingen?

Antwoord

Indien de wetwijziging daadwerkelijk plaatsvindt zoals deze nu voorligt ter advies aan RvS en ter besluitvorming aan de Eerste Kamer, dan zullen er zeker gesprekken plaats gaan vinden over de gevolgen. In de eerste plaats zal dat zijn over de verdere achterstand die Vlaardingen zal oplopen op haar taakstelling. De provincie zal als toezichthouder op deze wettelijke taakstelling op de hoogte worden gebracht van de (on)mogelijkheden evenals het COA als uitvoeringsorgaan en samenwerkingspartner.

Vraag 8

Hoe schat het college de gevolgen van deze maatregel in voor de inburgering van statushouders, aangezien het inburgeringstraject pas start wanneer iemand over een eigen woning beschikt? Is het college bereid hierover in gesprek te gaan met de woningcorporaties en andere betrokken partijen?

Antwoord

Gemeenten hebben op basis van de wet Inburgering een regietaak bij de inburgering van statushouders die in hun gemeente komen wonen. Dit zal met deze mogelijke wetwijziging niet veranderen. Het inburgeringstraject blijft daarmee hetzelfde. Echter, het zal naar verwachting wel langer gaan duren voordat hiermee gestart kan worden omdat de doorstroom vanuit een COA opvanglocatie naar een woning langer zal duren. Er kan dan alvast gestart worden met voorbereidende inburgeringscursussen die worden aangeboden door het COA.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Vlaardingen,

de secretaris
drs. E. Stolk

de burgemeester
drs. B. Wijbenga - van Nieuwenhuizen